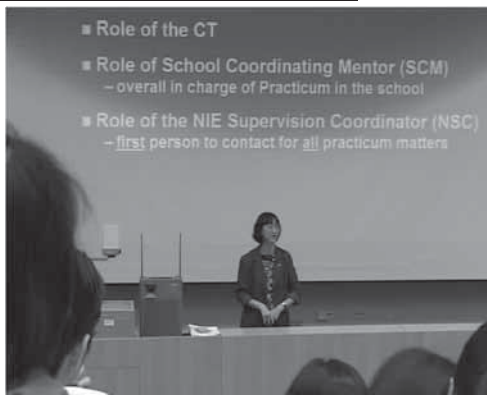

معلمان در آموزش و پرورش سنگاپور

دانش آموزان و معلمان در آموزش و پرورش سنگاپور

دکتر نیره شاه محمدی

- Role of the CT
- Role of School Coordinating Mentor (SCM)
- overall in charge of Practicum in the school
- Role of the NIE Supervision Coordinator (NSC)
- first person to contact for all practicum matters

سیاست‌های آموزشی سنگاپور بر رشد منابع انسانی متمرکز شده است؛ زیرا متولیان نظام آموزشی این کشور بر این باورند که یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در موفقیت دانش‌آموزان و نظام آموزش و پرورش، داشتن معلمانی مسئول، توانمند، با انگیزه و خلاق است. در این کشور کیفیت کار معلم از اهمیت فراوانی برخوردار است و فقط تعداد محدودی از افراد متقاضی شغل معلمی، در صورت دارا بودن شرایط لازم، موفق به دریافت مجوز تدریس می‌شوند.

از آنجایی که نظام آموزشی سنگاپور متمرکز است، این امر به اجرای سیاست‌های آموزشی آن کمک فراوانی می‌کند. در این کشور همواره برای جذب افراد با توانمندی بالا جهت آموزش و توانمندسازی آن‌ها برای شغل معلمی تلاش شده است. از این‌رو وزارت آموزش و پرورش با حمایت‌های همه جانبه (اعم از رفاهی، اجتماعی، حرفه‌ای و...) از معلمان، با مشکل داشتن مدیران و معلمان ناکارآمد (که گریبان گیر بسیاری از نظام‌های آموزشی است) مواجه نیست.

تحول در نظام آموزشی

در دهه ۱۹۹۰ میلادی نظام آموزشی سنگاپور یک دگردیسی را تجربه کرد که بر مبنای آن، مسئولان آموزش و پرورش درصدد برآمدند تا اصلاحات زیادی را در بخش‌های گوناگون به خصوص آموزش عمومی و تربیت معلم ایجاد کنند. در این راستا و با سرمایه‌گذاری بر آموزش و پرورش، خصوصاً آموزش معلمان، این کشور توانست خود را به یکی از کشورهای پیشرفته تبدیل نموده و رشد اقتصادی بسیار بالایی را در یک مدت زمان کوتاه شاهد باشد. جهت تحقق این امر، مسئولان نظام آموزشی با کمک متخصصان تعلیم و تربیت، چارچوب‌های نظام آموزشی و نیز سرفصل‌های برنامه درسی را به بهترین نحو ممکن و بر پایه مطالعات تطبیقی تهیه و بازنویسی کردند و کوشیدند تا تولید محتوای آموزشی مناسب، آموزش‌های کیفی و کاربردی که به معلمان ارائه می‌دهند و پشتیبانی‌هایی که از آنان، دانش‌آموزان و کادر آموزشی به عمل می‌آورند، به ارتقا و

دوره‌های آموزشی کوتاه مدت ضمن خدمت به صورت کارگاهی و مشتمل بر یک سلسله کارگاه‌های آموزشی هستند که در ماه‌های ژوئن (تیر ماه) و دسامبر (آذر ماه) هر سال (زمان تعطیلات مدارس) برگزار می‌شود

در کشور سنگاپور رشد حرفه‌ای معلمان یک فرایند مداوم محسوب می‌شود و از طریق آموزش‌هایی که به آنان ارائه می‌کنند، می‌کوشند تا آنان را با روش‌های جدید آشنا کرده و متعاقب آن، به به‌روزرسانی محتوای کتاب‌های درسی کمک کنند

بهبود کیفیت آموزش‌ها در دوره‌های مختلف تحصیلی کمک کنند.

یکی از این اصلاحات آموزشی مهم، بازنویسی و تغییر در برنامه آموزش ضمن خدمت معلمان بود. زیرا در این کشور آموزش‌های ضمن خدمت از اهمیت و ارزش بالایی برخوردار است و فعالیت‌های لازم در این خصوص برای ارتقای دانش معلمان انجام می‌شود. یکی از عمده‌ترین این فعالیت‌ها تشکیل کمیته اصلاحات آموزش و پرورش است، این کمیته گزارشی را در سال ۲۰۰۹ انتشار داد که در آن به آموزش معلمان و ضرورت و اهمیت آن در قرن بیست و یکم اشاره کرده است. در گزارش مذکور، خطوط اصلی تغییر و تحول در نظام آموزشی را کیفیت آموزش‌های ضمن خدمت دانسته و به امر چگونگی سازمان‌دهی و بازطراحی آموزش‌های ضمن خدمت معلمان پرداخته است تا از طریق آن دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز معلمان تقویت و ارتقا یابد و به تبع آن زمینه‌های دستیابی به اهداف آموزشی یک نظام نوآورانه فراهم شود.

در کشور سنگاپور رشد حرفه‌ای معلمان یک فرایند مداوم محسوب می‌شود و از طریق آموزش‌هایی که به آنان ارائه می‌کنند، می‌کوشند تا آنان را با روش‌های جدید آشنا کرده و متعاقب آن، به به‌روزرسانی محتوای کتاب‌های درسی کمک کنند.

ساختار آموزش‌های ضمن خدمت

در سنگاپور معلمان هر سال باید به مدت ۱۰۰ ساعت در دوره‌های رشد و توسعه حرفه‌ای شرکت کنند. این دوره‌ها به صورت‌های زیر ارائه می‌شوند:

● دوره‌های آموزشی کوتاه مدتی که توسط مؤسسه ملی آموزش و پرورش ارائه می‌شوند. این دوره‌ها بر موضوعاتی چون: روش‌شناسی تدریس، اصول و مبانی آموزش و پرورش، روان‌شناسی پرورشی، شیوه‌های تفکر و حل مسئله استوار بوده و افراد پس از گذراندن آن‌ها و دریافت گواهی‌نامه پایانی به کلاس بالاتر ارتقا می‌یابند.

از آن جایی که یکی از اهداف روشن رشد و نوآوری در سنگاپور، ایجاد مدارس متفکر و پرورش ملتی یادگیرنده است؛ این کشور با عنایت به این مهم که آموزش، رشد و توسعه تفکر و ایجاد مهارت‌های جدید برای تشویق و ترغیب معلمان و دانش‌آموزان به نوآوری امری ضروری است، چارچوب سیاست‌های آموزشی خود را تغییر داده است. هم‌چنین مسئولان نظام آموزشی معتقدند که یادگیرندگان مادام‌العمر و نوآور کسانی هستند که می‌توانند به رقابت‌های جهانی آینده پاسخ دهند.

طول مدت دوره‌های آموزشی کوتاه و مبتنی بر پرورش قدرت تفکر و حل مسئله بود که در ابتدا مشتمل بر ۲۰ ساعت برنامه درسی برای معلمان با اهداف زیر می‌شد و بعدها میزان آن بر حسب نیاز تغییر و افزایش یافت:

* رشد و توسعه نگرش و یادگیری از طریق پرورش ابعاد تفکر؛

* شیوه‌های استفاده از مهارت‌های تفکر در حوزه محتوایی؛

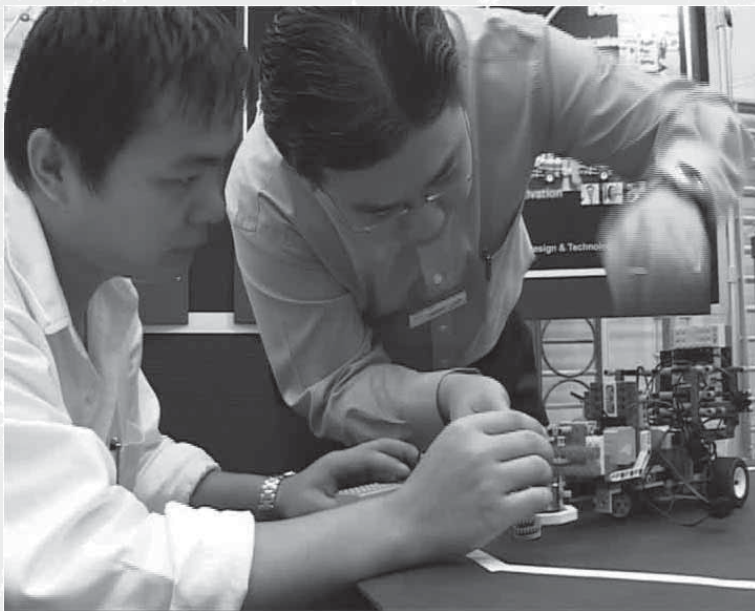
* تشخیص و استفاده از مهارت‌های تفکر خلاق، انتقادی و عمومی؛

* ارزش‌یابی مهارت‌های ساده و پیچیده یادگیری جهت حرکت به سمت مدارس متفکر.

○ رشد و توسعه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان از طریق تجربیات درون و بین مدرسه‌ای که به وسیله کارکنان مدارس هدایت می‌شود. مانند معرفی تجربیات جدید نظیر یادگیری انجام پروژه با کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات (این آموزش‌ها از بودجه خاص خود برخوردارند).

تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات ICT می‌تواند روش آموزش معلمان را نیز تغییر دهد. این امر به طور خاص بر رویکرد دانش‌آموزمحور متکی بوده و به رشد و توسعه مهارت‌های مشارکتی در آنان اهمیت می‌دهد. در این راستا در سنگاپور تلاش شده است تا در زمینه تلفیق فناوری اطلاعات و ارتباطات با رویکردهای آموزش و تربیت معلمان قدم‌های اساسی بردارند و از این فناوری در امر آموزش آنان استفاده کنند. هم‌چنین وزارت آموزش و پرورش این کشور برای تسهیل این امر به ساخت وب سایت و طراحی پروژه‌ها و طرح‌های جامع ملی روی آورده است.

از سوی دیگر با آگاهی از اهمیت و ضرورت فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی - یادگیری، آموزش‌های ضمن خدمت مرتبط را برای معلمان برنامه‌ریزی کرده‌اند که میزان ساعت و شکل ارائه آن متفاوت است. بیشتر برنامه‌های آموزش ضمن خدمت معلمان بر روی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان محتوای آموزشی اصلی متمرکز هستند. این رویکرد بر آموزش ضمن خدمت معلمان و این که چگونه از فناوری اطلاعات و ارتباطات در کلاس درس استفاده شود، تأکید می‌کند.

مسئولان نظام آموزشی معتقدند که یادگیرندگان مادام‌العمر و نوآور کسانی هستند که می‌توانند به رقابت‌های جهانی آینده پاسخ دهند

طور سالانه مورد ارزش‌یابی قرار می‌گیرد تا مشخص شود که آیا آن‌ها ظرفیت ادامه در یکی از سه حوزه زیر را دارند:

- کسب رتبه شغلی معلم ارشد و متخصص برنامه درسی و پژوهشی.

- کسب موقعیت شغلی رهبر آموزشی مدرسه؛ با افزایش حقوق خاص خود. معلمانی که استعداد و ظرفیت رهبری مدارس را دارا باشند، پس از شناسایی به تیم‌های مدیریتی میانی انتقال یافته و دوره آموزشی خاص خود را می‌بینند تا بتوانند برای پذیرش شغل جدید آماده شوند.

- کسب موقعیت شغلی معاونت یا مدیریت مدرسه؛ در این راستا توانایی‌ها و قابلیت‌های مدیران میانی مورد ارزش‌یابی قرار می‌گیرد تا معین شود آیا می‌توانند ابتدا معاون و سپس مدیر شوند. ورود به هر مرحله نیازمند دامن‌های از تجربه و گذراندن دوره‌های آموزشی خاص آن است. برنامه‌ریزی و آموزش و تربیت مدیران بر این اساس انجام می‌گیرد که آموزش با کیفیت بالا و عملکرد قوی دانش‌آموزان، نیازمند رهبران آموزشی مؤثر است. در سنگاپور، بیشتر مدارس دو نوبتی هستند. روزهای مدرسه‌ای از دوشنبه تا جمعه است و فعالیت‌های فوق برنامه، قبل یا بعد از ساعت مدرسه و یا در روز شنبه برگزار می‌شود.

منابع

۱. صفری، پروا (۱۳۸۵). راز موفقیت آموزش و پرورش سنگاپور، مجله رشد تکنولوژی آموزشی، شماره (۲) ۱۷۸.
2. Gopinathan, S., Ho, W. K., & Tan, J. (1999). Teacher education and teaching in Singapore. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education & Development*, 2 (1), 3 -14.
3. Jung, Insung (2005), *ICT-Pedagogy Integration in Teacher Training: Application Cases Worldwide*, Educational Technology and Communications Division of Education, International Christian University, Japan
4. Seokhoon, Seng, *Teaching Thinking Skills for Pre-service and In-service Teachers in Singapore*, International Conference in Critical (1998), Thinking and Educational Reform, Singapore
5. Stewart, Viven, "How Singapore Developed a High Quality Teacher Work Force ?" <http://asiasociety.org/education/learning-world/how-singapore-developed-high-quality-teacher-workforce>

موضوعات اصلی که در این دوره‌ها مورد خطاب قرار می‌گیرند عبارت‌اند از:

- ✓ انتخاب ابزار مناسب فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- ✓ حمایت دانش‌آموزان در استفاده از این ابزار؛
- ✓ استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای ارتقای فعالیت‌های یادگیری؛
- ✓ ایجاد روش‌های جدید برای تسهیل یادگیری و ارزش‌یابی عملکرد شاگردان.

○ اعزام به دوره‌های بین‌المللی که به صورت فرصت‌های مطالعاتی در اختیار معلمان قرار می‌گیرد تا جنبه‌های مختلف آموزش و پرورش را در کشورهای دیگر مورد بررسی قرار دهند.

○ تأسیس مرکز انتقال تجربیات معلمان سال ۲۰۱۰ جهت تشویق و ترغیب معلمان برای به مشارکت گذاشتن تجربیاتشان.

با عنایت به این که در سنگاپور خانواده‌ها برای تحصیل فرزندان‌شان و یادگیری علوم و فناوری اهمیت زیادی قائل هستند، وجود جو رقابتی در جامعه آموزشی این کشور و گسترش این روحیه و فرهنگ به رقابت‌های بین‌المللی، سبب شده است تا خانواده‌ها نسبت به برگزاری مسابقات علمی و موفقیت فرزندان خود اهمیت بیشتری قائل شوند. طوری که این امر مسئولیت بیشتری را بر عهده معلمان گذاشته است و آن‌ها می‌بایست برنامه‌ریزی خاصی را جهت آماده‌سازی دانش‌آموزان برای این مسابقات داشته باشند. آن‌ها با ارائه تکالیف، پروژه‌ها، آزمون‌های محتوایی و عملکردی و نیز فعالیت‌های عملی و آزمایشگاهی به نوعی در ایجاد جو رقابتی در مدارس، نقش مهمی را ایفا می‌کنند. لذا به اشتراک گذاشتن تجربیاتی که در این زمینه کسب کرده‌اند، به کسب رتبه‌های جهانی توسط این کشور در مسابقات بین‌المللی کمک به‌سزایی کرده است.

شیوه اجرای دوره‌های آموزشی

دوره‌های آموزشی کوتاه مدت ضمن خدمت به صورت کارگاهی و مشتمل بر یک سلسله کارگاه‌های آموزشی هستند که در ماه‌های ژوئن (تیر ماه) و دسامبر (آذر ماه) هر سال (زمان تعطیلات مدارس) برگزار می‌شوند.

این کارگاه‌ها بر مبنای برنامه‌های پرورش تفکر در معلمان برنامه‌ریزی شده‌اند. هر کارگاه شامل ۳۰۰ معلم بوده و در هر جلسه موضوعات جامعی درباره تفکر و یادگیری مانند: شناخت و فراشناخت، بازشناسی اجتماعی، موضوعات ارزش‌یابی، درهم تنیدگی مسائل با موضوعات برنامه درسی، سؤال کردن و یادگیری اکتشافی مطرح می‌شود.

ارتقای شغلی - حرفه‌ای معلمان

یکی از کارهایی که در سنگاپور انجام می‌شود، شناسایی استعداد‌های معلمان و پرورش آن‌هاست. تدریس معلمان به